

Színi Károly

(Nyírpazony, 1829. augusztus 5-Budapest, 1896. november 16.)

Szüllőhelyének neve eredetileg Pazony volt, csak a XIX. század végén kapta a Nyírelőtagot. Anyakönyvében is, hivatalos papírjaiban is ez a helynév olvasható, mivel azonban ezt a települést életrajzírói közül is sokan nem ismerték, összetévesztették Pozsonnyal. A lexikonok, kézikönyvek többségében születési helyül máig is Pozsony szerepel (Életrajzi Lexikon, Hegedüs Géza: A magyar irodalom arcképcsarnoka, 1992. stb.). Az 1965-ben megjelent Magyar Irodalmi Lexikon végre Pazonyt, az 1994-ben kiadott Új Magyar Irodalmi Lexikon azonban nyilván elírásra gyanakodva a Pazonyt „visszajavította” Pozsonyra.

Gyermekkorának csak első éveit töltötte Pazonyban, szülei később Tiszabercelre költöztek, így Színi Károly ott nevelkedett. Pályáját kántortanítóként kezdte. Az ötvenes évek elején került Pestre, s ekkor kezdett politikával foglalkozni. Sokoldalú ember volt, költő, politikus, publicista és szerkesztő egy személyben. Mint politikus az öreg Táncsics Mihályhoz állt a legközelebb, de szoros barátság fűzte Vajda Jánoshoz és Böszörményi Lászlóhoz is. Napilapok és folyóiratok egész sorát indította a 60-as, 70-es években, s ezeket többnyire maga írta tele. (Napilapjai: Új Idő, 1860; Lámpás, 1870; Pesti Újság, 1871; Tükör, 1878 Folyóiratai: Március, 1860; A Szabadító, 1873; (Új Világ, Könyvek Könyve, Vörös Könyv.)

1866-ban kiadott Magyar Birodalom című utópisztikus röpiratáért csaknem felségsértési perbe fogták, s bár akkor végül felmentették, később többször is ült börtönben írásai miatt. Prófétai alkat volt, de nem a szelíd hittérítők, hanem a megszállott purifikátorok és korbácsos apostolok fajtájából.

Elég későn, 42 éves korában alapított családot. Első felesége és Attila nevű kisleánya azonban korán meghalt. Második házasságából született fia, Színi Gyula neves író lett. Ő maga elborult elmével tébolydában halt meg.

Fontosabb művei:

Dalos könyv, 1865; Isten országa, 1868; A nép könyve, 1881; Lant, 1883; Új

J

Evangélium, 1890; Válogatott írások, 1994.

Irodalom:

Balogh László: A nyírpazonyi őrült. Kelet-Magyarország, 1993. július 19.

Iváncsó Dénes: Még egyszer Színi Károlyról. Kelet-Magyarország, 1993. július 22. Simor András: Előszó Színi Károly Válogatott írások című kötetéhez. 1994.

/Katona Béla: Szabolcs-Szatmár-Bereg irodalmi topográfiája, II. Ajaktól Zsurkig Nyíregyháza : Jósa Műz. 1996./